

Байрам

Юрий КОКОВ: Бизни барыбызны да игиликге, тазалыкъгъа, ариулыкъгъа ийнаныу бирикдиргенди

Тюнене Урван районну Псыгансу элини тийресинде тюзде Къурман байрамны белгилеуге аталган битеу республикалы къууанч болганды. Анга, бек аздан, алты минг адам къатышханды. Муслиманланы бу жарыкъ байрам бла КъМР-ни Башчысы Юрий Коков, Шимал Кавказны Муслиманларны координация арасыны башчысы Бердиланы Исмайыл эмда республиканы муфтий Хазратали Дзасежев алгъышлагандыла.

Хазратали Олиевич, жыйылуу ача, Къурман байрам хаж къылынуу терелеринден бири болганын чертгенди. Ол бююнлюкде Меккада, Каабаны тийресинде миллионла бла муслиман къарындашларыбыз бла эгечлерибиз жыйылгъанларын, ала Арафада тургъанларын, Минада болгъанларын чертгенди. «Бу кюнледе уа ала Аллахны ыразылыгын табар мурат бла къурман малланы соядыла», - дегенди ол.

Муфтий байрамны тарыхы Ибрахим файгъамбарны заманындан келгенин да эсгертгенди. Ол жангыз жашын къурман этерге хазыр болгъан эди, алай, Аллах, сыйген къулун аяп, аны орунуна къойну сойдуртханды. «Алай бла Аллах бир адамны да башханы жанын алыргъа эркинлиги болмагъанын кёргозгенди. Къуранда бир адамны окъуна

ёлторген саулай жер башында жашауу жокъ этгенге тенг болганын жазылыпды. Къурман, башхалагъа къайгырынуу, жан аурутуу, чомартлыкъны белгисиди», - дегенди эмда дин къарындашланы биригиюлюкге, мамырлыкъгъа, келишиулюкге чакъырганды. Жыйылгъанланы алгъышлай, Юрий Коков быллай жарыкъ, ариу чакъда халкъ бла бирге болганына къууанганын чертгенди. «Бююн аламат кюндо, бизни барыбызны да игиликге, тазалыкъгъа, ариулыкъгъа ийнанмакълыкъ бирикдиргенди», - дегенди ол эмда муслиманлагъа мамыр-

лыкъ, насып, муратларыны толуулары тежегенди. Бердиланы Исмайыл хаж уа Шимал Кавказда дин къарындашларыбыздан салам айтханды. «Власть бла халкъ бир ниетли эселе, аллай жерде берекет да боллукъду. Ма сизни республика ол жаны бла насыплыды», - дегенди ол. Ызы бла байрам башланганды. Къууанча уа адамла саулай юйюрлери бла келгендиле - абаданла, жаш адамла, сабийле да. Ол кюн былайда жыйылгъанлагъа кеп тюрю оюла, конкурсла, спорт эришиуле къуралгъан эдиле. Жаш адамла аркъанны

тартып, бек къарулуланы ачыкълагандыла, скандирбек тутхандыла, районланы командаларыны араларында мини-футболдан чемпионат бардырылганды, жашла, тёммекни ким узакъгъа атарыкъды деп, кеслерин сынагъандыла, гёжефле уа тутушуп, къарулуланы сайлагъандыла. Бютюнда сейир этип жыйылгъанла ат чаришлеге къарагъандыла. Тюзде шатырла салынып, байрамгъа келгенлеге ариу хант столла да къуралгъан эдиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ТЮБЕШИУ

Конфессияланы араларында келишиулюкню кючлеу жаны бла вопросланы сюзгендиле

Тюнене КъМР-ни Башчысы Юрий Коков Шимал Кавказны Муслиманларны координация арасыны председатели Бердиланы Исмайыл хаж бла тубешгенди. Сёлешиуню чеклеринде конфессияла эм миллетле араларында келишиулюкню кючлеу бла байламлы вопрослагъа къарагъандыла. Белгиленгенча, Къабарты-Малкъар башха-башха динлени келечилерини огурулу къоншулукъда жашагъанлары эм бир бирге хурмет эте билиу жаны бла юлгюлюдо.

Жаш тёлюню арасында дин жарыкъландыруу ишни хайыры бла радикал идеологияланы жайылууларыны профилактика мадарларын сюзгендиле эм ёсюп келгенленге адеп-къылыкъ къыйматланы сингдирге керегин чертгендиле. Юрий Коков Бердиланы Исмайыл хажге Къурман байрамда бизни республикагъа келгени, регионда мамырлыкъ тохташдыруу жаны

бла магъаналы ишни бардыргъаны, Къабарты-Малкъарны муслиманларына не жаны бла да билеклик этгени ючюн ыразылыгын билдиргенди. Тубешиуе КъМР-ни Муслиманларны дин управленийясыны башчысы Хазратали Дзасежев къатышханды.

КъМР-ни Башчысыны
бла Правительствоосу
пресс-службасы.

ДИПЛОМЛА БЕРИУ

Университетле хайырлы байламлыкъла жарашдырадыла

Кеп болмай КъМКЪУ-ну Бизнес инкубаторунда Луганскны миллет университетини жыйырма юч студентине дистанцион халда дипломла берилгендиле. Интернет бла тюзюней эфирде студентлени алгъышлап КъМКЪУ-ну проректору Ауес Кумыков сёлешгенди. Ол, мындан арысында да эки вузун арасында байламлыкъла кючлене барлыкъларын белгилеп, бу дипломланы алырча эки окъуу юню араларында келшим къуралгъанына къууанганын жашырмагъанды.

Дипломланы аны ючюн деп Нальчикге келген ЛНУ-ну ректору Анна Кондратенкогъа къууанч халда тутдургъандыла. Ол, КъМКЪУ-ну таматарлары эм преподавательлерине ыразылыгын билдирип, мындан арысында да бирге ишлеуно жоллары ачыкъ болурларына толу ийнанганын айтханды. «Мени оюмуна кере, бююн берилген документле бизни выпускниклерибизни жашауларын игилендириуде уллу себеплик этерикдиле», - дегенди Кондратенко. Студентлеге КъМКЪУ-ну терели дипломлары бла бирге европалы

юлгюге кере англиз тилде жазылгъан аланы копиялары да берилгенди. Алгъаракълада ЛНУ-ну биринчи курсуну студентлери жаш устазла бла бирге бизни университетде къонакъда болгандыла. Аланы илму ишлери ВАК изданида да басмалангандыла, студентле жаш алимени «Перспектива-2016» деген халкъла аралы конференцияларына да къатышхандыла.

Ауес Кумыков айтханыча, эки вуз да бир-бирлерине студентлерин жиберича келишгендиле. Жуукъ заманда университет гитче футболдан халкъла аралы турнир ётдюрюлюкдо, анга ЛНУ-ну келечилери да чакъырылгандыла. Студент организацияла да арада байламлыкъны кючлер ючюн тири кореширкидле.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

Бегим

Жашау этерге жараулу ахчаны ёлчми 9956 сомгъа жетгенди

Премьер Дмитрий Медведев кюл салган бегимге кере, Россейде бир айны ичинде жашау этерге жараулу ахчаны ёлчми, 180 сомгъа кёбейип, 9956 сом болганды. Алай бла ишлеген адамлагъа ол энди 10722 сомду, пенсиячылагъа - 8163, сабийлеге уа - 9861 сом.

Бу ахчаны ёлчмени тохташдыруу неге керекди? Кеп социальный эм башха тёлёуле, ол санда пособияла да, анга кере алай тергеледиле. Аны себепли ала да ёсерикдиле.

Жангы жылдан башлаб а айлыкъ иш хакъны эм аз ёлчми (МРОТ) да кёбюрек боллукъду. Ал тергеулеге кере, ол 7,5 минг сомдан 8,8 мингге дерри кётюрюлюкдо. Къошулукъ ахча келир жылны бюджетине салынганды. Властьла ышандыргъаннга кере, МРОТ да аз-аздан жашау этерге жараулу ахча бла тенг боллукъду.

Экспедиция

Чирик кёлню жашырынлыкъларын баямларыкъдыла

Быйлыны 15 сентябрден башлап Чирик кёлню тинтиу жаны бла уллу экспедиция ишлерики. Озган шабат кюн а ол тийреде КъМР-ни Правительствоосу Председатели Мусулканы Алиини башчылыгында ишчи къауумну кенгеси болганды.

Жыйылуугъа республиканы Правительствоосу Председатели биринчи орунбасары Муаед Дадов, КъМР-ни табийгъат байлыкълар эм экология министри Биттийланы Хаким, спорт министр Асланбек Хуштов, курортла эм туризм министр Ислам Хасанов, къурулуш эмда коммунальный мюлк министр Анзор Тутуков, КъМР-де Басма эмда асламлы коммуникация жаны бла къырал комитетини председатели Людмила Казанчева, ишле министрине орунбасары Залиханланы Къаншаубий, Черек муниципал районну администрациясыны башчысы Муртазаланы Борис, Орус география обществону суу тубюнде тинтиуле бардыруу жаны бла тинтиуле бардырылгъын билдиргенди. Проект республикагъа туристле аслам келирча себеплик этерикди эмда тубюнде спорт жаны бла федерацияны президенти Эдуард Хуаев да къатышхандыла.

Алай бла кенгешде экспедицияны бардыруу жаны бла планла сюзюлгендиле, КъМР-ни Правительствоосу къауу-

мундан анга жууаплы адамла белгиленгендиле. Проектни баш борчу - дуняда аллай экинчиси болмагъан Чирик кёлню комплекс тинтиудю, аны тубюню картасын къурауду, илму материалла хазырлауду, телевидение берилеуе жарашдырууду. Ол абу къыйматны россей эм тыш къыраллы жамауатха ачыкъ этерге себеп боллукъду.

Жыйылууда сёлеше, Мусулканы Алий 15 сентябрден башлап 15-чи октябрге дерри Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу болушлугъу бла Орус география обществону тубен Чирик кёлню комплекс халда тинтиу жаны бла талай иш бардырылгъын билдиргенди. Проект республикагъа туристле аслам келирча себеплик этерикди эмда турист-рекреация комплекси айнтырча ахшы мадарды. Аны ючюн КъМР-ни Правительствоосу жанындан экспедицияны къауумунда ишлегенле не жаны бла да тынгылы болушлукъ тапдырылынырыкъды.

-Экспедицияны къауумуна Москвадан, Санкт - Петербурдан, Пермьден, Краснодардан эмда Россейни башха регионларындан белгли алиимле, драйверле киредиле. Алиимлени бир къаууму, Аскер - медицина академияны специалистлери, суу тубюнде адамны халына, терениликде тюрлю-тюрлю болумлада ол кесин къалай журюргенине къарарыкъдыла.

Белгилисича, кёл бююнлюкде да толусунлай сюзюлмегенди. Экспедиция ол кемчиликни кетерликди. Ол ишлеге деп сууну теренине тюзгенде хайырланылгъан техника, аппаратура, ол санда бек теренге жиберилерге онг берген, шёндюню заманны излемине келишген тёрт батискаф да бардыла. Битеу да экспедициягъа эллиге жуукъ адам къатышырыкъды, деп билдиргенди экспедицияны таматасы Егор Новожилов.

Бу кюнледе кёлню тегерегинде хазырлануу ишле бошала турадыла. Аппаратланы суугъа тюшюрорча, чыгъарырча маданла ишленгендиле, экспедицияны электрокюч эмда терк интернет бла жалчытырча онгла да къуралгъандыла.

Черек районну
пресс-службасы.

ЖАЗЫЛЫУ АЧЫЛГЪАНДЫ
2017 ЖЫЛНЫ БИРИНЧИ ЖАРЫМЫНА

Биринчи сентябрден почта связыны битеу белюмлеринде жазылыргъа онг барды

Бизни индексиз - 51532

18 СЕНТЯБРЬ 2016

ЦИК.РФ

Мен КЕЛИР ЗАМАННЫ САЙЛАЙМА!

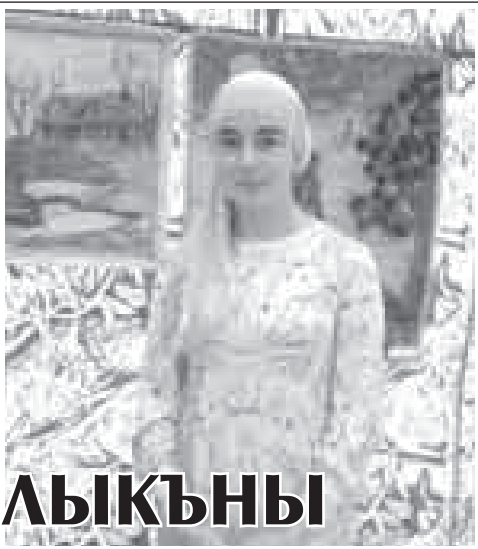
АЙЫРЫУЛА 2016

Хунерпиллик
 Бизни кәол усталарыбыз асламдыла. Мисирланы Сакинат да аланы санынданды. Чирик кәлно жагасында бардырылган «Алтын кәол» фестивалда да хунерли кызыны чыгъармаларыны тамашалыкларын белгилеп айтханларын сагынайык. Ол, ариу суратла ишлегенден сора да, жюнден кийизле, бәркле, намазлыкка эмда кәп башха затла хазырлайды. Дагыда сабийлеге илляула да тигеди. Бюгон ол мени ушакъ нәгеримди.

«Сабийлени усталыкыны эбине тюшюрюрге итинеме»

- Сакинат, бу усталыкъ бла не замандан бери кюрешесе, сенден сора, юйорююзде быллай фахмузы болгъан бармыды?
 - Чыгчыкъ уясында не кәрсе да, учханында аны этеди деген нарт сөз мени жашау жолума бек келишеди. Нек дегенде аммамы, аны ариу ызын келтирген анамы усталыкларын мен да бардырырга кюрешеме. Сабий заманымдан бери усталарым да, сау болсунла, хунерлигиме кәрип, чыгъармачылык олимпиадалага жиберип тургандыла.

тәрт, Малкъардан а алты сабий сыйлы жерлеге тийишли болгандыла. Ючюсю уа мени сохталарым эдиле.
 - Сен живопись бла да кюрешесе, дагыда башха сейир ишлеринг да бардыла, аланы юсюнден да айтсанг эди.
 - Живопись бла окъуу заманымдан бери кюрешеме. Сабийлени да ол жаны бла хунерликлерин эслесем, аны айнытырга кюч салама. Окъуучу Темуккуланы Халиматны белгилерге сюеме, хунери болгъаны ючюн усталыкыны мындан ары айнытырга Дизайн колледжде киргенди. Тюрюлю-тюрюлю кәрмючледе да аны ишлерин керге тургъаныма кыуанама.

Анам Ростовда кийим бичуочуле хазырлагъан вузну боагъанды. Анга элибизден, башха жерледен да келип кеслерине кийимле тикдиргенле аз болмагъандыла. Аны себепли уа «Тобугунда тон бичген» деген ат бла «Заман» газетде да аны юсюнден материал хазгъан эдиле.
 Сабийлигимде мен анамы кәп керге чырмагъанам: ол тиге турган жеринден тургъанлай, чабып ары орналыу эдим. Алай эте, кәп ийнесин да сындыра, мен да бир аз тигуе юйренгенме. Атам а кәп жылланы совхозда ишлеп турганды, бюгонлюкде пенсиядады. Бизни аягы юсюбюзге салгъанлагъа улу ыразылыгыны билдирге сюеме.

Алай бла 2003 жылда Нальчикде Култура эм искусство колледжини дизайн бөлүмюне очно эм КМККУ-ну малкъартил бла литература бөлүмюне заочно киреме. 2006 жылдан башлаб а Огъары Малкъарда Атабийланы Галинаны башчылыгы бла ачылган художестволу кружокда гитчелени юйретип башлайма. Бюгонлюкде бери отуздан артыкъ

Алгъаракълада инжиледен «Тепсеучюле» деген суратны жарашдырып, конкурсда алчы жерни алгъанбыз. Бери юйренирге итинип келгенлени кәрсем, жюрегим кыуанады. Эки сохтам а озган жыл КМКУ-да декоративно - прикладной искусстволаны факультетине киргендиле, дагыда экиси уа Дизайн колледжде окъуй турадыла. Окъуучуларым бла уа районда, республикада эмда кәп башха жерледе барган конкурслага кыатышып, алчы жерлеге тийишли болгъанлай турабыз.

Бюгонлюкде жюзден аслам грамотабыз барды. 2011 жылда халкъла аралы конкурсха кыатышхан эдик. Анда сохтам Темуккуланы Аминат ишлеген сураты бла биринчи жерни алгъаны себепли Тюрдкен грамотасы бла саугъасы барды. 2012 жылда уа Кырачай-малкъар жаш телюню айныуна себеплик этген «Эльбрус» фонд «Нартланы кыралларында конакыда» деп конкурс кыураган эди. Анда сабийле нарт жигитлени суратлагъан ишлени саны 400-ден артыкъ эди. Аладан Кырачайдан -

Темуккуланы Амина.

Сохталарымы иги, бийик жетишимлеге жетгенлерин кәргеним манга улуу насыпды. Мындан ары да сабийлени бу усталыкырга юйретирге, кәллендирирге, фахмуларын айнытырга сюеме. Кесим энци, ала бла бирге этген ариу чыгъармаланы да кәпле кәриорча кәрмюч кыурагыра умултума.

Социал себеплик

Санаторийге - хакъсыз

Кимни барды санаторий-курортлада багъылырга хакъсыз эркинликге? Ары барып артка кыайтханны жол хакъын тәлерикмиде? «АиФ» газетни бу эм башха сорууларына РФ-ни Социал страхование фондуну экспертлери жууапла бердиле.

- Болушлукъ кимге тийишинди?
 Санаторий-курортлада хакъсыз багъылырга Федерал льготачылары эркинликлери барды:
1. Урушну сакъатларыны.
  2. Улуу Ата журт урушха кыатышханлары.
  3. Жер-жерли уруш кызауатлары ветеранларыны.
  4. 1941-1945 жыллада бек азындан урушда алты ай болгъан аскерчилени, бу кезиуде толтурган аскер кыулулклары ючюн СССР-ни орденлери эм майдаллары бла саугъаланганлары.
  5. «Блокадалы Ленинградда жашагъанга» деген белги бла саугъаланганлары.
  6. Улуу Ата журт урушну кезиунде хауада кыоруулаучу объектледе ишлегенлени, жер-жерледе хауадан кыоркыууладан кыоруулагъанлары, кыоруулануу жерлени, аскер-тенгиз базаланы, аэродромлары эм башхаланы сюеуде урунганлары.
  7. Урушну сакъатларыны (әгенлени), Улуу Ата журт урушха кыатышханлары эм жер-жерли уруш кызауатлары

ветеранларыны юйорлерини келечилерини.
 8. Чернобыль АЭС-де эмда Семипалатинск полигонда ядреный сынамлада радиация сынагъанлары эм алага төнгәтилген граждандыны.
 9. Сакъатларыны.
 10. Сакъат сабийлени.
 Ф3 №178 статья 6.1 эм 6.7.«Кырал социал болушлукъну юсюнден»
 Фонд путёвканы заявление жазылган кюннге эм медицина кәрмючюлеге кыарап алай бередиди. Андан алгъа регистрацияны өтген, медицина кәрмючюлерди да бирча болгъан бирси льготачыладан эсе бир энчи инсаннга путёвка болжалындан алгъа берилген эсе, башхаланы эркинликлери бузулгъаннга саналады.

Путёвканы кыалай алырга?
 Сиз федерал льготачылары тизмесине кире эсегиз эмда сочжумушлары алырга эркинликгизге угъай демеген эсегиз, жашагъан жеригизде бакъгъан врачыгызга барыгыз. Врачланы комиссиясы, саулугузну тинтиулерине кыарап, сизге не зат кереклисин эм

жарамагъанын белгилерикди. Ол жаны бла тийишли кәрген эселе, №070/у-04 форма справка берликдиле (аны 12 айны ичинде хайырлангырга жарайды).
 Бу документ бла РФ-ни ФСС-ны жер-жерли органына барып заявление жазарга керекди. Путёвка берилер ючюн кыяргъа тийишли документлени толу тизмесине РФ-ни ФСС-ны сайтында «Соруула, жууапла, билдириуле» деген бөлүмюнде кыурагыра болушлукъду.
 Льготачыга путёвканы юч жылгъа бир керге алырга жарайды.
 2005 жылдан законодательна ствогъа кәре, льготачылагъа сочжумушлары тизмесине жаячыны өтген, медицина кәрмючюлерди да бирча болгъан бирси льготачыладан эсе бир энчи инсаннга путёвка болжалындан алгъа берилген эсе, башхаланы эркинликлери бузулгъаннга саналады.
 2016 жылны индексациясы бла санаторий-курорт багыгыра федерал бюджетден айгъа 118 сом бөлүнеди, хакъсыз ары барып артка кыайтырга шахарла аралы транспортха уа - айгъа 16,8 сом. (РФ-ни Минтрудуу 17.03.2016 №108н. буйругъуна кәре).
 Ахыры 4-чю бетдеди.

АЧЫКЪ УШАКЪ «Шимал Кавказда исламны тарыхын тинтеме, доктор диссертация жазып башларгъа муратлыма»

- Азамат, Аллахны ахшылыгы бла жолгъа чыгъаса. Бу сыйлы жерде кыаллай тилекле этериксе?
 - Меккада, Мединада битеу тилекле кыабил этиледиле, дууаланы суаплыгы минг керге кәбейдиле. Анда адамны ич дунясы тазалананды, ол дин, адет-кылыкъ жаны бла өседиди. Хаж кылыгыра биринчи керге бармайма. Алты жыл мындан алда Аллах манга аллай насып берген эди, алай ол кезиуде Мединагъа жеталмай кыалганма да, быйыл а анда да болурма деп ышанама. Бу шахарда Мухаммад файгъамбарны межитинде намаз кылыгыра, дууала окъурга сюеме.

Биттирланы Азамат муслиманланы арасында белгиле жаш адамды. Ол 15 жылында сокур болганды, алай ол анга Чечени кырал университети де восток кыралланы тинтиу жаны бла факультетни бошаргъа, Къазанда «Сулейман» атлы межитде билим алырга, Чеченде Брайльни методикасына кәре Кыуран окъурга юйретген курсла ачаргъа чырмамаганды.
Бюгонлюкде ол журналистика бла кюрешеди, ислам басма органлагъа статьяла жазды. Андан сора да, Азамат жолуучу. Ол, бек аздан, 11 тыш кыралда болганды. Бусагъатда уа жаш адам Кыабарты-Малкъардан дин кыарындашла бла бирге Меккага хаж кылыгыра кетип турады. Аны аллында уа биз аны бла тюбешип, ушакъ этгенбиз.

кыойганды. Быллай чырмауладан өтерге, мени да айныргъа, толу жашау этерге эркинлигим болгъанын аныгълатырга кәп керге тюшгенди.

Аладан кытулуурга кыарыуум жетгенди, алай кәпле уа бир-эки чырмаугъа тюбеселе, арда жукъ да этерге сюймей, тюнголюп, пенсиям арагыты алырга жетерикди деп тохтайдыла. Чеченде ишлегенимде, аллайланы отуларындан тышына чыгъарып ючюн улуу кыыйын салгъан эдик, бюгонлюкде уа ала, бирер усталык алып, толу жашау этедиле.

- Быйыл Кыуранны кәлден билирге сюеме дегенсе. Сора сен хафиз боллукъса.
 - Бу жууаплы, магъаналы ишегәрттеден да итинеме, алай аны созуп турганма. Биринчиден артап тилин, ызы бла ислам илму тереин тинтип турганма. Энди уа хафизлени хазырлау курсланы бошагъанма. Бюгонлюкде Стамбулда окъуйма. Мени устазым Мустафа хаджа кыарачылыды, Салпагъарланы тукумунданды. Аны ата-бабалары Тюрге Кавказ урушну кезиунде тюшгендиле. Ол мени кәллендиргенди, Сыйлы Китап биле илмуланы мурдору болгъанын аныгълатханды.

Медиресени юсюнден айтханда уа, анда окъутуу методикасы ислам билим берюню биринчи жылларындан бери тюрленгенди. Парталарыбыз окъуна жокъдула, алгъынча, полда олтуруп, алай юйренбиз. Алай мекям а шәндюгюдо, анда билим алырга битеу онгла кыурапылдыла. Андан сора да, доктор диссертация жазып башларга муратым барды, россейли диплом Тюрке болгъан излемлеге келише. Шимал Кавказда суфизмни тарыхын тинтирге сюеме.

- Жангыргъан да эте болурма, алай бизни регионда суфизмни юсюнден бек аз белгиледи.
 - Жарсыугъа, ол алайды, суфизм а исламда бек сейир билимден бириди. Аны баш магъанасы - бир бирге сюймеклик, хурмет этиуду. Бир жанындан, анга адепини, намысны илмусу деп да айтырга боллукъду. Алай шәндюгю дуняда ала адамгъа да керекмейдиле, биз халкъны башын ахча билеген кезиуде жашайбыз. Быллай заманда намыс унутулуп кыалгъаны сейирмиди.

болганды, мени ата-ана кыарындашларым да, ковайлача кийинирге бек сюйгендиле - джинса кәчекле, башларында улуу кыалпакъла. Латин Америкага сейир андан кыалган болур эсимде.

- Онбеш жыл толгъанда кәрмей кыалгъанса. Ол кезиуде уа адам хар нени да бютонда терен сезеди, сен кыалай чыдагъанса анга?
 - Эртте-кеч болса да, жукъ да кәрмезлигиме аныгълагъаным ючюн болур. Дин, окъуу, нәгерлерим бек болушхандыла. Арда уа Кыазанда устазым бла танышама. Рамзан Мустаев бла бирге биз кәп проект бардыргъанбыз жашауда, ол санда сокур муслиманлагъа Кыуран окъутуу да.

Анамы жанындан аппам Азаматланы Исмайыл хажини атын а бюгонлюкде да унутмагандыла - ол Малкъарда билими эфенди эди. Аны туудугу болгъанымы айтам, адамла аны асыры сюйгенден, манга да хурмет этедиле.
 Атамы жанындан аппамы атасы Жанхотланы Баттал хажини атын да кәпле эсперинде туту болурла. Ол да билими адам болганды. Аппаларым жашаууда юлгюдоле. Мен сабийликден да исламны сюйюп, дин китапла окъуп, билими айнытырга излеп турганма. Египетте барып окъурга деп тура эдим, алай ол муратыма жеталмадым, биринчи Чеченде, ызы бла уа Кыазанда өсдюргенме билими.

- Бир заманда Чеченде сокур муслиманланы Брайльни методикасы бла Кыуран окъурга юйретип тургъанса. Бу иш бла энга кюрешемсе?
 - Чеченден, Дагыстандан, Ингушетиядан дин кыарындашларымы юйретгенме, ала энди бу ишни кеслери да бардыралыкыдыла. Ахыргы республикада, сөз ючюн, эки ара окъуна ачылганды. Мен а билими андан ары айнытыр мурат бла Тюрке медиреселеден бирине киргенме.

- Кертисин айтханда, Азамат, сени тирлигинге, женгиллигинге адам сукъларында. Мен былайда жолуучулукъга сюймеклигини юсюнден айтама.
 - Хау, жолу бек сюеме. Ол ислам жаны бла да тюздо: адам башха жерлеге барып, дин кыарындашлары бла танышырга, башха культураланы, адетлени билирге керекди. Ол заманда уа жашауу да теренрек аныгълайса.
 Манга уа бу сюймеклик аппамдан келген да болур. Ол 14 жылында юйден хаж кылыгыра жаяу кетген эди. Сыйлы жолуучулукъдан 12 жылдан кыайтханды, бу заманын ичинде 14 тыш кыраллы тилге юйренгенди.
 Данияда, Голландияда, Германияда, Кувейтте, Сауд Аравияда, Тюржюде, башха жерледе да, Россеини кәп регионларында болгъанма. Энди уа Латин Америкага барырга сюеме. Мени нәгерлеримден бири айтханыча, хар таулу да ковайду. Бир заманда вестерн кинолагъа сейир улуу

Билемесе, кәпле менича болумгъа тюшгенден сора, жашаудан тюнголюп, ичип, жукъгъа да итинмей, юйлеринден эшикке окъуна чыкъмай кыаладыла. Алай адам жашаууда бир мурат салмаса, жюреги сюйген иш табалмаса, ол айнымайды. Мен былайда кыура сакъатланы юслеринден айтаймам.

- Бизни республикада, кыралда да саулыклары осаллагъа, сакъатлагъа чырмаусуз жашарча инфраструктура жокъну орунундадыла.
 - Хау, болум артыкъ доюн тюйюлдю, алай, жашауум былай нек болуп кыалды деп, кесинге жазыкысынып жашарга жарамайды. Битеу кыарыуунгу жыйып, отуодан орамгъа чыгаргъа, адамла бла байламлыкъла жюрютюрге борчлуса.

Кувейтте жашагъанымда, мени энчи машина бла саулыклары осал болгъанлагъа ишленген арагъа элтиучо эдиле. Анда уа бассейн, футбол, шахмат ойнарча жерле, библиотека бар эдиле. Бу кыралда саулуугунг осал эсе да, айнырга бир чырмау да жокъду. Сюйсенг, вузгъа кирип окъурга, усталык алырга, ишлерге боллукъса.

Мен а кесибизде университетте кирирге справка алырга баргъанымда, участка терапевт санга кыаллай окъуу керекди, юйюнде олтур да, пенсияны ал да, жаша деп

Бизни жамаяут а меничала бла бирге жашаргъа хазыр болмагъанча кәронеди. Адамла кеслерин бизни бла кыалай жюрютюрге кереклисин билмейдиле, аныгъламайдыла. Сөз ючюн, банкта кирип, отуону ортасында бир сагъатны сюелсенг да, кыатынча адам да келип, болушаймы деп сорлукъ тюйюлдю. Энди уа не этерик болур бу деп, сынап, кыарап турадыла.

Башха кыраллада саулыклары осалланы жамаяут жашаугъа сингидир ючюн не зат этгенлерин билмейме, алай, мен акъыл этгенден, бизде да кырал, жамаяут да сакъатлагъа эс бурургъа, бизни аныгъларгъа, излемлерибизне билирге керекдиле. Былайда ат башындан бардырылган акциялары юслеринден айтаймам. Меничала кеслерине жашауда жер табарча, сюйген ишлери бла кюришрча, окъурча, айнырча онгла изленедиле. Саулыклары осалла вузлагъа, административ мекямылагъа чырмаусуз кирип, жумушларын кеслери тамамларча амалла керекдиле.

Халкъ биз аладан кем болмагъаныбызны билирге тийишлиди. Жан аурутуп, от-тук этип жайлыгыра угъай, адамланы акыйларыын, сакъатлагъа кәз кыармаларын тюрлендирге заман жетгенди.

Ушакъны ТИКАЛАНЫ Фатима бардырганды.

КОНКУРС Видеороликледе - ёз жерибизге сюймеклик

Бу кюнледе «Эльбрус» кыуанчла бардырылуучу дворецде видеороликлени «Мен сени сюеме, Кыабарты-Малкъарым!» деген конкурсда хорлагъанлары саугъалагъандыла.
 Проектни республиканы Кыраллыгыны кюнюн белгилеуно чеклеринде «Гармония» фондну болушлугу бла КМР-ни Жамаяут палатасында Жаш телю совети кыурагъанды. Ол ишни башламчысы Алина Наковады. Конкурсха ким сюйсе да кыатышырга эркин эди.
 Эришюге баргъаны эки минут болган, профессионал аппаратурада неда хуржун телефонну камерасында этилген видеороликле алынгандыла. Кыурагъанлары айтханларына кәре, бу жумуш жаш телюно гитче ата журтубузгъа, республикабызгъа патриотизм, ёхтемлик, сейир эм хурмет этиу сезимлеге

юйретирге аталганды. Ишни билген жюреге улуу борч салынган эди: элли видеороликден игилерин айырырга. Кенгешден сора хорла номинацияланы бу халда юлешгендиле: «Профессионал роликде» - Даяна Ворокова, «Креатив роликде» - Эвелина

Кущова, «Творчестволу роликде» - Расина Сабанчиева, «Иги видеоролик-репортажда» - Алина Бобылёва, «Экстремал роликде» уа Милана Бабугоева хорлагъандыла. Алагъа энчи грамотала бла сыйлы саугъала берилгендиле. Тюбешюге кәлгенле бу конкурсну кыурагъанлагъа ыразылыклары айтхандыла эм бу проект төрели болуруна ышанганлары билдиргендиле.
 Лида КАРДАНОВА, КМР-ни Жамаяут палатасында Жаш телю советини пресс-секретары.

Диагностика

Бусагъатдагы флюорограф

КъМР-ни Саулык сакълау министрствосу республиканы бюджетинден бөлүнген ахчага Нальчикни 2-чи номерли поликлиникасына флюорограф сатып алганды. Россейде жарашдырылган оборудованианы багъасы беш миллион сомгъа жетеди. Аны кючю бир сагъатны ичине алтмыш адамгъа диагностика бардырырчады. Стационарны баш врачы Марина Емузова билдиргенге кере, жангы аппарат жетмиш жети минг адамны

бу жаны бла кереклерин толусунлай жалчытырыкъды. Аны аллындагысы да кесибизни кыралда чыгъарылган эди. Ол заманы жетгинчи он жылны кыстау ишлегенди. Энди жангы флюорографны хайыры бла танг кесек адамгъа кыараргъа онг боллукъду, туберкулёзлары болганланы заманында билрчча себеплик да этерикди ол.

КъМР-ни Саулык сакълау министрствосуну пресс-службасы.

ОЮМ

Иги окъургъа кёллендирген витамин

Алимле сабийле январьдан мархта дери кыйналып окъургъанларын тохташдырган-дыла. Глазо эм Кембридж университетле тинтуле бардыргандыла, ала Шотландиядан 800 мингден аслам школчуну саулукуларын бла окууда жетишимлиликлерин сюзгенди.

Ала ачыкълагъанларына кере, октябрьден декабрьге дери туугъан сабийлени араларында дислексия аслам

жайылыпды, ала окъургъа эм жазаргъа да кыйналып юйрениди. Баям, ол аланы аналарында ауурлукуллары болган кезиуде «Д» витаминни кереклисича жетишмегени бла байламды. Великобританияны саулык сакълау жаны бла ведомствосуну битеу абаданланы сентябрьден башлап февральгъа дери «Д» витаминни хайырлана турургъа чакъырганы да бошдан туйюлду. Аны съл-

тауу уа бу кезиуде инсоляция азайгъаныды эмда чархда ол витамин жетишмегениди. Оюмлагъа кере, ауурлукуллары болган тийриуула, медиклени айтханларын этип, бу витаминни иче турсала, балаларыны окууда проблемаларыны 11 процентинден кытулургъа боллукъдула. Тинтуулени эсеплери басмаланган эпидемиологияда америкалы журнал анга шагъатлыкыгъа Глазо ин-

ститутну профессору Джилл Пеллни сёлзлерин келтиредди: «Ана сабий сакълагъан кезиуну биринчи айларында, эм игиси уа ауурлугу болгунчугъа дери да, «Д» витаминни ичерге керекди». Башхача айтханда, тиширлугъа бала табаргъа умут этген кезиунден башлап бу витаминни рационалу кийирге тийишлиди.

Игорь НИКОЛАЕВ.
«Российская газета».

Санаторийге - хакъсыз

Ахыры. Аллы 3-чю бетдеди. Башында айтылганга кере, бир адамгъа путёвкыгъа жылгъа 1416 сом бёлунеди, жол хакыгъа уа - 201,6 сом. Социал болушлук алыргъа эркинликтери болгъан граждандлагъа эмда 1-чи группа сакъатланы, сакъат сабийлени ашырганлагъа 2016 жылда санаторий-курорт организациялада тургъан бир кюнлерине 1109,4 сом бёлунюрге керекди. Сырт сюеклери ауурган, аны ачытхан сакъатлагъа, ол санда бу жаны бла сакъат сабийлеге уа - 1735,2 сом. (РФ-ни Минтруду 17.03.2016 №109н буйругъуна кере.) Алай бла, жылгъа онтёрт адамдан тюшген федерал бюджетден бу жаны бла фаида бир льготачыны путёвка бла жалчытыргъа онг бередди.

Курортха дери къалай жетерге боллукъду? Санаторий-курорт багъыуа эркинликтери болгъан льготачылагъа багъылыкъ жерге жетерге эм андан артка къайтыргъа шахарла аралы

улоулада хакъсыз барыргъа жарайды. Минздрав берген направлениялагъа кере жолгъа чыгъуу да теленеди. Адамлагъа ала кеслери сатып алгъан билетле кючюн компенсация уа берилмейди.

Улоулану тюрлюлери

ТЕМИР ЖОЛЛА БЛА Битеу категориялы поездле, ол санда энчи фирмалыла да, барлыкъ жерге башхасы бла жетерча онг жокъ эсе.

Битеу категориялы вагонла (жукъларгъа жарагъан эки жерлиле эм энчи айырмалы талпыклары болганла кирмейди ол саннга).

СУУ БЛА Ючюнчю категориялы транспорт, экономкласс каятуала.

ХАУА БЛА Экономкласс. Темир жолла бла байламлыкъ болмаса неда самолёт бла учуу поездде баргъандан эсе учууракъ эсе, ол да теленеди. Сакъатда (ол санда сакъат сабийде) сырт сюеги ауруу эсе неда ол адам аны ачытып кыйналгъанладан болса да, бериледи ахча быллай тюрлю

жолоучулукыгъа. **АВТОМОБИЛЬ БЛА Жамауат барысы да хайырланганлада барыргъа эркинлик табылады.**

Къайда багъылыргъа жарайды?

Къырал гражданданы льготалагъа тийишли къауумларын жаланды РФ-ни тийрсинде багъыуларын жалчытады (РФ-ни Минздравсоцразвитиясыны 2004 жылны 29 декабринден №328 буйругу). Граждандлагъа санаторийни кеслерине сайларгъа эркинлик берилмейди - путёвканы Фонд сатып алады, адамны ауругъанына эм багъыу учрежденилада жерлени болгъанларына кере.

- Биогонлюкде бу жумушланы кыралны төрт жюз санаторийлеринден артыгы тамамлайдыла. Аланы тизмеси жангыртылганлай турады, аны РФ-ни ФСС-ны регион бёлюмюнде соруп билирге боллукъду.
- Санаторийлени сайлау конкурса кере болады (Федерал закон №44 «Сатып алуланы контракт системасыны

юсюнден...»). Льготачылагъа жылны къайсы кезиунде ненча жер бёлунюрюгюн учрежденилада кеслери оную этедеди.

- Бу социал жумушну хайырланганланы санаторий-курорт багъыуларыны заман элчеси 18 кюндю, сакъат сабийлеге - 21 кюн, сырт сюеклери эм башларыны мыйылары ауругъанлагъа, аланы ачытып кыйналгъанлагъа - 24 кюнден 42 кюнге дери (21.04.2016 жылдан №178 федерал закон «Къыралны жанындан социал болушлукъ тапдырууну юсюнден»).
- Сакъатлыккыны 1-чи группасы болгъанлагъа эм сакъат сабийлеге къарагъанлагъа, аланы ашырып биргелерине келгенлеге да тюз да ауругъан льготачыгъа берилгенча аллай санаторий-курорт путёвка алыргъа амал барды (ол санда шахарла аралы транспорт бла багъылыкъ жерге жетерге эм артка къайтыргъа хакъсыз билетле да).

«Аргументы и факты» газет.

Эришуле

Тири гражданданы санларын кёбейтирча

25 сентябрьге дери Россейни Жамауат палатасыны «Мен-гражданинме» деген премиясына заявкала алыу барады. Аны мураты кыралда граждан тирилкни эм иги сынамларына себеплик этиуде.

Къурау комитетни членлери сакълагъанларыча, премияны номинантлары коммерциялы болмагъан организацияланы келечилери, социальный проектлени башчылары, граждан активистле, социальный жаны бла тири адамла боллукъдула. Хорлагъанланы онеки номинацилада сайларкъдыла:

- доступная среда;
- жандаурлукъ;
- волонтер иш;
- маданият;
- миллетле аралы байламлыкъла;
- жамауат контроль;
- юйюрге, аналыкыгъа эм сабийликке болушлукъ этиу;
- спортха эм саулукулу жашау бардыругъа себеплик этиу;

- элени эм гитче шахарланы айнытуу;
- жаш тёлю бла ишлеу;
- социальный предпринимательство;
- экология.

Андан тышында, «Граждан журналистика», «Коммерциялы болмагъан организацияланы бла граждан активистлени ишлеринде Интернет», «Социальный жууаплы бизнес» деген номинациялада да энчи премияла берилдикди. Эксперт советге РФ-ни Жамауат палатасыны членлери, жандаурлукъ фондланы башчылары, жамауат биргиулену алчылары эм бизнесменле кирликди.

Конкурсну излемлери, заявканы жазыуу жорукуллары, пресс-релизе <http://премиягражданин.рф> сайтда бардыла. Хорлагъанланы саугъалау а **2016 жылны 4 ноябринде** боллукъду деп билдиргенди КъМР-ни Жамауат палатасыны пресс-службасындан.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Саулыкыгъа осал кюнле бла сагъатла 2016 жылны

15 сентябринден 21 сентябрине дери 15 сентябрь, орта кюн (бегирек 22.00 сагъатдан 24.00 сагъатха дери) Психика жанындан чурумла, теригиз, балакъларыгъыз, къаныгъыз ауруп кыйнаргъа боллукъдула. Кофе ичмегиз.

16 сентябрь, байрам кюн (бегирек 20.00 сагъатдан 23.00 сагъатха дери) Тери ауруула эм жукъгъан ауруула кюзгъалыргъа боллукъдула. Бу кюн диета тутсагъыз, бек игиди.

18 сентябрь, ыйык кюн (бегирек 21.00 сагъатдан 00.00 сагъатха дери) Башыгъыз ауруп бек кыйнаргъа боллукъду. Башыгъызны урмазгъа, жыгъылмазгъа корешигиз.

Татьяна ДУБКОВА. Тегерекедеги болумланы бла геофизика прогнозыны инструмент тинтуилерини арасы.

Жетишимле

Тюменланы Муса - доммакъ призёр

КъМР-ни Спорт министрствосуну пресс-службасындан билдиргенлерине кере, Тюменланы Муса Россейни дюзодан чемпионатыны доммакъ призёр болганды. Ол биринчи юч тубешиуон

болжалдан алгъа хорлам бла бошаганды. Алай финал ючюн сөрмешинде москвачы атлет Максим Ширяевге кытыдырганды. Ахырында, доммакъ майдал ючюн тутушханында, жерлешибиз кыаты

кюрешде Тверьден Роман Бобиковну онглаганды. Бу чемпионат Хабаровскда бардырылганды. Анга кыралны алтмыш регионундан беш жюзден аслам спортчу кыатышхандыла.

Россейли Паралимпиаданы чемпиону

Паралимпиада оюмлагъа россейли спортчуланы иймегенлерини сълтаундан кыралны ичинде энчи оюнга къуралгандыла. Алада Къабарты-Малкъардан Иван Ботвич женгил атлетикадан

алтын майдалны алганды. Ол экинчи керенден 1.80 метрге секиргенди деп билдиргенди республиканы Спорт министрствосуну пресс-службасындан. Россейни спорт министри Виталий Мутко уа спортчула

бла тубешиуонде «альтернатив Паралимпиадада» хорлагъанла бла призёрла Риода Оюмлада кытхана бла тенг саугъаланырыкъларын айтханды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

ФУТБОЛ

Бир гол да уралмай хорлатханды

10 сентябрьде Нальчикде «Спартак - Нальчик» Владивостокдан «Луч - Энергия» бла тубешгенди. Къонакъла, ахыр он матчлада хорлатып, турнир таблицаны эм тубюнде эдиле. Биджи улуну командасыны юсюнден айтханда уа, муну аллында «Нефтехимик» бла оюн кыйын болгъан эсе да, бизге хорлам келтирген эди. Бу жол а, баям, къадар болмаз эди.

Матчны аллында бизни тренер штабыбыз къурагъан тактика биринчи таймда окуна терс болгъаны эслене башланганды. «Луч-Энергия» команданы тамата тренери Константин Емельянов, къабакъланы сакъларча беш защитникни салып, къоруулану кючлегенди. Керек болганлай, алагъа бирси ойначула да болушлыкыгъа терк жетгенди.

Аны ючюн бизникле не бек кюрешеле да, къаршчыларыны къабакъларына къуулалмагъандыла. Андан сора да, къонакъла муну аллында матчда аламан ойнагъан спартакчыла Хасан Ахриевни бла Денис Войновну юслерине басынып, тири болургъа кыоймагъандыла.

Форвард Гогуланы Магометни, ол берилген пасланы хайырлангырча кюрешсе да, тегерегинден алып жунчутханланы хатасындан оюну тюрлендирге амалы болмагъанды. Бир къауум замандан къонакъла, тактикаларын алышындырып, къоруулану чабыуулукыгъа кечедиле.

Матчны 31 минутунда аладан бири, аутдан берилген топну алып, тыйгычысыз спартакчыланы жанына ётуп, флангы сол жанындан кеси жангыз сюелген Михалёвха пас бередди. Анга уа жаланда къабакъла таба тюз уругъа керек болганды. Алай бла бизни командагъа - биринчи гол.

Спартакчыланы къоруулануларыны юсюнден, кертисин айтханда, адам ачыуланмай айтырча туйюлду. Озгъан юч матчда жаланда аны хатасындан алты гол жиберилгенди. Болельщикле уа къайгыдыда не болганды къоруулануыгъа деп да сагъышланадыла.

Турнирни къалган замандында бизникле гол уругъа, къонакъла да сётну турушунлай сакъларгъа итингенди. Болсада алтмышынчы минутда спартакчыланы командирлери Амир Бажевге эсепни тенгешдирге бек иги амал чыкъганды. Алай ол штрафнойдан ургъан топ, жарсыгъуа, штангагъа тиеди. Оюну жетишиминчи минутунда къонакъла да чабыуулукъ этип алгъа къууладыла, алай алагъа экинчи гол уругъа Антон Антипов чырмайды.

Ахырында бизни команда бир гол да уралмай кытыдырады. Ким биледи, футболчуларыбыз энди 17 сентябрьде Москвада оюнланы алчысы «Спартак - 2» команда бла тубешиуде хорлар эселе уа.

12-чи ТУРNU ЭСЕПТЕРИ:
«Тюмень» (Тюмень) – «Сибирь» (Новосибирск) – 3:1
«Енисей» (Красноярск) – «Химки» (Химки) – 3:0
«Динамо» (Москва) – «СКА-Хабаровск» (Хабаровск) – 3:2
«Нефтехимик» (Нижекамск) – «Факел» (Воронеж) – 1:2
«Балтика» (Калининград) – «Тамбов» (Тамбов) – 1:2
«Волгарь» (Астрахань) –

«Спартак-2» (Москва) – 1:1
«Шинник» (Ярославль) – «Мордовия» (Саранск) – 1:0
«Спартак-Нальчик» (Нальчик) – «Луч-Энергия» (Владивосток) – 0:1
«Зенит-2» (Санкт-Петербург) – «Тосно» (Тосно) – 1:1

МАГОМЕТЛАНЫ С. СУРАТНЫ ТОЛГУРЛАНЫ
Камал алганды.

Пресс-конференция

Константин ЕМЕЛЬЯНОВ,

«Луч-Энергия» футбол команданы тамата тренери:
- Аслам матчларына къараганма «Спартак - Нальчикни». Ол иги ойнагъан командады. Бизни борчубуз - къаршчыбыз кесини кючю жанларын хайырланмазча этерге эди. Биогон тюз оюн бардыргъанбыз дерге боллукъду. Эр кишилеца, кючюнозю аямби, майданы илерин хорлагъанбыз.

БИДЖИЛАНЫ Хасанби,

«Спартак - Нальчикни» тамата тренери:
- Саулай айтханда, эсеп бек осалды. Жарсыгъуа, матчы къаршчыларыбызны тактикасына кере барганды. Гол ураллыкъ жерибизде болдурамгаанбыз. Аутдан ойнаучуну жиберип сётну ачаргъа кючюганбыз. Бу жол къонакъланы къорууланулары кючю эди. Ол шарт алагъа бек болушханды.

ФНЛ-ни биринчилиги, 10 сентябрьге болуму

Команда	И	В	Н	П	М	О
1 «Динамо» (Москва)	12	9	2	1	25-10	29
2 «Тосно»	12	7	4	1	18-9	25
3 «Факел» (Воронеж)	12	6	4	2	17-10	22
4 «Спартак-2» (Москва)	12	6	3	3	21-15	21
5 «Волгарь» (Астрахань)	12	6	2	4	16-15	20
6 «Зенит-2» (Санкт-Петербург)	12	5	5	2	15-12	20
7 «Шинник» (Ярославль)	12	5	4	3	14-8	19
8 «Енисей» (Красноярск)	12	5	2	5	10-12	17
9 «СКА-Хабаровск»	12	4	5	3	15-14	17
10 «Тюмень»	12	4	2	6	13-17	14
11 «Спартак-Нальчик»	12	3	5	4	9-10	14
12 «Тамбов»	12	3	4	5	11-14	13
13 «Сибирь» (Новосибирск)	12	2	7	3	10-12	13
14 «Кубань» (Краснодар)	12	2	7	3	11-12	13
15 «Нефтехимик» (Нижекамск)	12	3	3	6	10-18	12
16 «Мордовия» (Саранск)	12	3	2	7	11-12	11
17 «Химки»	12	2	5	5	10-19	11
18 «Балтика» (Калининград)	12	2	4	6	8-14	10
19 «Сокол» (Саратов)	12	1	7	4	10-13	10
20 «Луч-Энергия» (Владивосток)	12	2	3	7	9-17	9

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДКОЛЛЕГИЯ: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нахабат (баш редакторну орунбасары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь) МОКЪАЛАНЫ Зукура (култура бөлүмю таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашау бөлүмю таматасы)</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редакторну приёмни - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Копираторла - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛӨМЛЕРИ: Жамауат-политика жашау - 42-24-02, 42-67-68. Культура - 42-75-82, 42-66-76. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окыучула бла байламлыкъла жюрютюу эм реклама - 42-37-94. Энчи корреспондент - 42-68-72. Тилманча - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кыгъат журютомейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артка къайтарылмайдыла.</p> <p>Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимезге боллукъдула. Алада айтылган хаз зат ючюн</p> <p>Россей Федерацияны Басманы юсюнден закончу тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.</p> <p>Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кепню алмайды.</p> <p>Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликтерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.</p> <p>Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532</p>	<p>Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуналкада жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аглы проспект, 33</p> <p>Газетлени илерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениасы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газетлени розницагъа сатуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер обществосуну жууаплыды. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге графикте кере 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды.</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГЪАРГАНЛА: Османланы Хыйса - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лида - (1,2-чю бетле), Бийчеккуланы Жаннета - (3-4-чю бетле) - корреспондентла.</p> <p>Тиражы 2100 экз. Заказ № 1458 Багъасы 10 сомду.</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ПАДАТЕЛНИ АДРЕСИ:</p> <p></p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аглы проспект, 5</p> <p>электрон почта: elbor_50@mail.ru</p>
---	--	---	--	---	--